

In de schijnwerper

Deze keer deelt Antti van "SY Otava" zijn spannende verhaal met ons. Na het lezen van zijn verhaal hieronder, is het een wonder dat Antti met de Otava in de Oosterhaven is beland. Lees en huiver... , maar we hopen dat ieder van ons zo'n avontuur bespaard blijft.

Ik, Antti, ben in 1976 geboren in Lapland, Finland, ongeveer 150 km ten noorden van de poolcirkel. Er is daar nergens ruim water om te zeilen, maar als kind las ik graag boeken over zeilen. En ik herinner me nog goed de eerste keer dat ik de zee zag en hoeveel indruk dat op me maakte. Ik had er groot ontzag voor.

We gaan nu verder naar het moment dat ik al rond de 40 was. Ik had precies één keer gezeild op de boot van mijn vriend en toen kwamen we vast te zitten op een rots. Ongeveer diezelfde tijd, gaf mijn lichaam sterke signalen dat ik moest stoppen met rugby spelen en een andere hobby moest zoeken.

Dus deed ik wat elke volwassene met verantwoordelijkheidsgevoel zou doen - ik kocht een zeilboot, een Albin Vega van 7,9 meter lang. Ik heb een paar jaar met die boot gezeild, maar zij was echt niet geschikt om te doen wat ik echt wilde. Dus kocht ik uiteindelijk "SY Otava" - de Jeanneau SunShine 38, waar ik nu op woon.

SY Otava had echt wat TLC (Tender Love and Care) en upgrades nodig. In 2022 heb ik dus heel wat tijd en geld besteed aan reparaties en verbeteringen. Op een keer ging ik een mooie tocht maken. Na ongeveer een week varen, ik zat midden op de Baltic Sea of Oostzee. Opeens begon er water binnen te stromen. Ik kon het lek niet op tijd vinden en moest een noodoproep (DSC) via de VHF doen. (Verslag van de redding staat aan het eind van het verhaal)

Om een lang verhaal kort te maken; een helikopter pikte me van het dek van de Otava op

en zette me af op een cruiseschip die op weg was naar Finland.

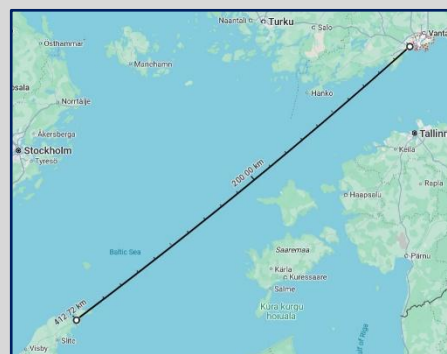
Ik denk dat sommige mensen op dat schip zich mij voor altijd zullen herinneren.

Ik liep namelijk rond alleen gekleed in laarzen, een jas en mijn ondergoed.

Uiteindelijk slaagde de Zweedse kustwacht er toch nog in om "SY Otava" van de ondergang te redden. Alles binnenin de boot was geruïneerd door het binnengekomen zeewater en alle elektrische apparatuur moest (opnieuw) worden vervangen. Maar, ik had nog steeds een boot!

In november van dat jaar zeilde ik met een vriend Otava terug van Gotland (Zw) naar Helsinki (Fin). Alleen met een papieren kaart en een kompas overbrugden we de afstand van 223Nm.

Eénmaal weer in Finland begon ik haar weer opnieuw op te knappen.

Op dat moment was het al een tijdje een droom van me om naar verre oorden te varen en echt op de boot te wonen, als live-abaord dus. Toen mijn kinderen besloten om in 2024 te verhuizen, leek dat me het perfecte moment om het te gaan doen.

Ik deed alles weg wat niet op de boot paste en verhuisde samen met mijn hond Kaapo, in mei 2024 naar de boot. In juni

verliet ik Finland en voordat de winter inviel, kwam ik in de Oosterhaven in Groningen aan.

Aankomend

voorjaar zeil ik verder zuidwaarts.

Waar ik volgende winter zal zijn weet ik nu nog niet.

Vertaalt transcriptverslag Finse kustwacht:

Zondagavond werd in het noordelijke deel van de Oostzee een noodoproep gehoord op de VHF-radio. Een Finse solozeiler raakte in grote nood toen de boot plotseling water maakte.

De solozeiler bevond zich in het verantwoordelijkheidsgebied van de Zweedse Maritieme Reddingsdienst ten noorden van Gotska Sandön (NO van het eiland Gotland). JRCC Gotenburg nam het commando over de noodsituatie over en startte het noodverkeer op VHF-kanaal 16.

De Zweden stuurden twee helikopters en een reddingsschip naar het wrak en vroegen MRCC Turku om een reddingshelikopter met een lenspomp als back-up eenheid.

De zeeman gedroeg zich voorbeeldig. Toen hij het probleem ontdekte, probeerde hij het lek te stoppen. Toen dit mislukte, stuurde hij een digitale noodoproep via VHF-DSC, voor alle schepen en kuststations binnen bereik. Vervolgens startte hij het gesprek op VHF-kanaal 16. Hij sprak via de radio met JRCC zolang hij kon. Tegelijkertijd probeerde hij de boot zo lang mogelijk drijvende te houden. Toen de Zweedse reddingshelikopter arriveerde, liet hij een klein rubberbootje te water en verliet de vollopende zeilboot. Nadat de Zweedse reddingshelikopter de zeiler die in goede gezondheid verkeerde, had geëvacueerd, annuleerde JRCC Gothenburg haar verzoek om assistentie van de Finse helikopter.

De oorzaak van het binnenkomende water, bleek later een verdwenen schroefas te zijn.

—/)

Diverse rubrieken

Huishoudelijk nieuws

Christa laat aan de redactie weten dat ze geniet van alle schepen die door de lente kriebels uit de winterslaap worden gewekt. Mooi schoon om de zomer tegemoet te gaan. Ze belooft om ook weer snel de hogedrukspuit op de steigers los te laten zodat die ook weer spic en span zijn.

Voortgang steigervervanging

Het winterseizoen loopt teneinde en ook de steigervervanging en alle andere zaken die daarbij komen kijken. De plaatsing en aansluiting van elektriciteitscontactdozen is bijna gereed. Alleen op de allerlaatste steiger wordt de stroom nog per verlengkabel aangeleverd. En volgens de redactie missen er ook nog wat centrale watertappunten.

De verzakte kade, waar je bijna je nek brak over de ongelijke kinderkopjes, wordt ook onderhanden genomen. Het eerste stuk vanaf de centrale steiger tot aan de "poeps slurper" is weer netjes.

Een klein smal gedeelte moet nog. Tenminste als we naar de hopen zand kijken.

Als

Gereed zijn, kan Christa op 1 april letterlijk de vlag uithangen, van blijdschap en omdat het zomerseizoen start.

Einde winterseizoen

Het einde van het winterseizoen breekt al snel weer aan. We hebben al kortdurend het lentegevoel gehad door de hoge temperaturen.

De winterjas werd (al heel kort) verruild voor de zomerjas. Menige bootbezitter had jeuk van de lentekriebels en ging druk aan de slag. Een grote schoonmaak van de boot was geen onverdeelde luxe na de grauwe natte winter.

Bij zeilboten werd "het stof uit de zeilen geklopt" en het groen van dek geborsteld en ook een algehele poetsbeurt voor vele motorschepen in de haven was ingang gezet. De waterslang maakte overuren om de groene aanslag, driftig met soda en/of met anti-alg producten weg te poetsen. Hier en daar zijn alweer mooie schone dekken zichtbaar.

Helaas laten de Elzen (de bomen) op de kade alweer een regen van "katjes" vallen. De hele steiger ligt er bezaait mee.

Sommige, net bloedig schoongemaakte schepen die direct aan de kade liggen afgemeerd, poetsen zich opnieuw een ongeluk terwijl anderen er niet wakker van liggen dat de katjes aan dek blijven liggen.

De zomerkleding wordt uit de krochten (alle hoeken en gaten) opgegraven om samen met de wintertruien te luchten te hangen aan een lijntje aan dek, zoals bij de redactieboot het geval was.

Het eerste schip is ook alweer vertrokken. Siert van MS Tequila Sunrise heeft het ruime sop van de binnenwateren alweer gekozen.

Maar, ook is de eerste passant, een Duitse motorboot, alweer gespot.

Zo druppelsgewijs zullen meerdere passanten de Oosterhaven aandoen.

Wie gaat waar in het zomerseizoen?

Nu de passantenvloot langzaam weer opgang komt, vliegen de winterliggers uit de Oosterhaven ook alle windstreken op. De één blijft lekker in de buurt terwijl anderen grootste plannen hebben. Het zou leuk zijn om van elkaar te weten welke plannen onze medelive-aboards voor het komende seizoen hebben. Als je je scheepsnaam en bestemmingsplannen via "**Zeezwaluw Ineke**" via de Oosterhaven Whatsapp doorgeeft, plaatsen we die lijst in de volgende en laatste Oosterhavenkrant.

Watersport nieuws

Er is per 1 april (geen grap) een vernieuwde [Waterkaarten app](#) te downloaden in de Google Play store en Apple store. De vernieuwde set kaarten heeft nu ook heel Denemarken in het bestand, dus 6 landen als set. We konden nl niet zien of je elk land afzonderlijk kan kopen of niet. Maar Denemarken is wel makkelijk voor diegene die in noordelijke richting vertrekt.

Weerpagina

De week van 17 maart is het eerst nog wat fris met mogelijk lichte nachtvorst maar daarna gaat de temperatuur echt weer stijgen. Zie [windfinder](#). De sneeuwkllokjes, narcissen en krokussen bloeien al uitbundig.

Hopelijk hebben die geen last van de lichte nachtvorst.

Info voor treinreizigers

Goedkoop met de trein reizen. Wanneer je een keer, met 2 pers of meer, gezamenlijk met de trein ergens in het land heen wilt, is de [Groepsticket Daluren](#) een goedkope en relaxte wijze van reizen. Je kunt alles online regelen! Deze tip kregen we van Klaas-Jan van de Grand Boys. Afgelopen weekend hebben Riens en Ineke op die kaart met de trein van Groningen naar Venlo gereisd. i.p.v. €36,-/pp, waren we nu maar €18,-/pp. kwijt, scheelt toch aardig wat pegulanten.

Recepten

Hongaarse Goulash

Een heerlijke Hongaarse stoofschotel met rundvlees. Perfect stoofgerecht voor de winter of lente met wortel, paprika en aardappelpuree.

Vorbereiding: 15 min. Bereidingstijd: 2 min. Totale tijd: 2 uur 15 min. Hoeveelheid 4 pers.

Ingrediënten

- 600 gr. Runderriblappen, in blokjes
- 2 uien, gesnipperd
- 2 teentjes knoflook, fijn gesneden
- 1 eetl. bloem
- 3 theel. paprikapoeder
- 1 theel. chilivlokken
- 1 theel. Karwijzaad, gemalen
- 2 rode paprika's, in blokjes
- 1 bl. Tomatenpuree, 70 gr.
- 3 tomaten in blokjes
- 2 wortelen, in plakjes
- 500 ml. runderbouillon(bijv. Maggi)
- Olijfolie
- zout en peper
- verse peterselie (optioneel)

Handig om te hebben
Braadpan

Bereidingswijze

1. Verhit wat olie in een ruime braadpan op middelhoog vuur.

Voeg de ui en knoflook toe en bak ze tot ze zacht en lichtbruin zijn

2. Voeg het rundvlees toe en bak het rondom bruin
3. Voeg de bloem, paprikapoeder, chilivlokken en karwijzaad toe en bak het kort mee
4. Voeg de paprika, tomatenpuree, tomaten en wortelen toe. Roer alles goed door
5. Giet de runderbouillon erbij en breng het geheel aan de kook voor ca. 5 minuten
6. Zet het vuur lager, dek de pan af en laat de goulash ongeveer 2-3 uur sudderen, of tot het vlees zacht en mals is. Roer af en toe en voeg indien nodig wat extra bouillon toe
7. Breng de goulash op smaak met zout en peper. Serveer met sperzieboontjes en aardappelpuree. Optioneel met wat verse peterselie.

Eet smakelijk!

Groeten uit Snits - het leven van een landkrabber

HALLO OOSTERHAVEN!!!! Hier Michel & Saskia uit Sneek,

In deze editie belichten we het verschil tussen het wonen op een haven vergeleken met het wonen aan de wal voor wat betreft ... zomer-klaar maken.

De hele winter hebben jij en al je burens angstvallig binnen geleefd, jullie zelf verschuilend achter de patrijspoortjes om maar te kunnen ontsnappen aan de elementen. Maar eindelijk zijn die eerst zonnestralen daar en dus kunnen de deurtjes open. De verzamelde walm van de hele winter tocht langzaam naar buiten, slechts

gewelddadig overstemt door de muffe lucht van de burens.

Nu kun je ook dat onhandige grote ding, wat al de hele winter binnen ligt, weer buiten op dek leggen. Zo! Van die blauwe plekken ben je eindelijk af! Oh. Het begint alweer te regenen, dus dat onhandige grote ding moet toch maar weer naar binnen.

Als de regen weer gestopt is, ga je eerst maar even proberen want orde te scheppen in die wanhoop die zich de hele winter door op je dek verzameld heeft.

De volgende klus is wellicht nog erger: het dek.

Je had nog zo voorgenomen om dat deze winter een beetje bij te houden, maar ja.... die elementen buiten, die teisterden, dus die taak werd week-op-week uitgesteld. Dat is dus wel even slikken als je het aanstaande werk even aanschouwt....

Afijn, dat overleef je wel. Na een paar dagen, bijna onafgebroken werken komt de motor:

eerst even draaien om de antivries er uit te laten. Angstvallig kijk je om je heen of de havenmeesteres ergens aan het loeren is, anders kan je die zooi gewoon lekker het water in laten lopen. Je wilt net starten als je een paar haviksogen in je rug voelt prikken en een schelle stem je herinnert aan je verplichtingen ten aanzien van de volgende generatie. OK. Dan maar met twee man: één start de motor, de ander probeert al balancerend het eerste slokje koelwater in een emmer op te vangen. Het is natuurlijk weer net begonnen met regenen, dus die druipt lekker in je nek, terwijl je daar in een bocht gevouwen op de steiger ligt.

Dan naar binnen: de motor is lekker warm, dus eerst maar het oliefilter. Ding komt natuurlijk

niet los. Tja. Je wist best dat hand-vast, hand-vast is, maar je vertrouwde het vorige zomer niet, dus je gaf hem toch maar een extra tikkie. Nu komt ie alleen nog maar los door er een schroevendraaier doorheen te steken.

Ook het diesel fijn filter ondergaat hetzelfde lot.

Nou. Dat gaat lekker. Je bent van top tot teen besmeurd met olie en diesel, dus inmiddels heb je ook geen zin meer in de impeller. Volgende zomer dan maar, of natuurlijk op het moment dat de motor overkookt.

Hoe zou dat aan de wal er aan toe gaan?

Nou. Je stapt 's ochtends uit bed en opent de gordijnen. De vogels kwelen je liefelijk toe en de zoete guur van koffie en geroosterd brood omringt je. De zonovergoten ontbijttafel lacht je toe.

Aaaaah! Heerlijk.

MvO

—/—

Stadse Evenementen

Voor maart en april zijn er redelijk wat evenementen, geen hele bijzondere. Kijk even op de site: [evenementen Groningen](https://www.evenementengroningen.nl) en klik op de maand waar je interesse in hebt.

Redactie vergadering foto

Nog even een foto van de laatste redactie bijeenkomst met diner op 16 maart. V.l.n.r.: Ineke en Riens, SY Zeezwaluw, en vaste columnisten Bestevaer en

Michel buigen zicht over de kaart van Groningse waterwegen. Foto credit voor Saskia.

The Lady is a Tramp

De benarde breedte van de Bontebrug was berucht bij de werfbazen aan het Winschoterdiep.

Op 17 maart 1952 trok een brugstaketsel een scheur in de stuurboord-flank van "MS Binnenhaven". Dwars door de maagdelijke scheepshuid vertoonde zich bloedrood de onderliggende menie-laag.

Het schip, een coaster, had sinds de tewaterlating, drie maanden eerder, nog geen 15 km gevaren.

Met de kop al in het water van de Oosterhaven lag het vaartuig voorlopig muurvast. Dit kwam wel vaker voor.

Groninger kustvaart

In 1950 waren er langs het Winschoterdiep 27 scheepswerven actief, voornamelijk te Westerbroek, Foxhol en Hoogezand. Ze zetten de ene na de andere coaster op stapel. Soms waren er wel drie tewaterlatingen per dag.

Foto Folkers, Gron. Archieven

Drie scheepswerven bij Hoogezand, circa 1955

Waarom toen en waarom juist daar?

Na stilstand in WO II ontstond een schreeuwend tekort aan scheepsruimte. Het Winschoterdiep doorsnijdt al eeuwen het veenkoloniale gebied. Daar waren turfschippers actief met vrachtvaart naar havensteden tot over de Zuiderzee en langs de grote rivieren. Deze afzetgebieden voor turf leverden ook retourvrachten op, zoals bakstenen, hout, grind. Dit bleek lucratief en de scheepvaart voerde naar steeds verder gelegen streken. Langs de veendiepen krioelde het allengs van de werven; rond 1850 beliep het aantal ongeveer 100.

Toen de turfgraverij ging kwijnen, intensiveerden de schippers hun wilde vaart. (Eng. Tramp shipping) Dus geen lijnvaart op vast bestek, maar na het lossen in een haven, omzien naar beschikbare vrachten, waarheen dan ook. De veenkoloniale schippers gingen de lange deining op.

Ze gingen schepen bestellen met hoger boeisel en zwaardere luiken. Toen geklonken ijzeren platen de houten huid vervingen en dieselmotoren de zeilen, was een nieuw scheepstype geboren: de coaster.

De 'houten werven' verdwenen uit de veendiepen. 'IJzeren werven' verkozen het ruimere Winschoterdiep.

Een tewaterlating in 1951. Dwarshellings aan het Winschoterdiep bleven nog lang in zwang.

Zeevaart ten plattelande

Pluspunt van de coaster was, dat zij plaatsen kon bereiken die voor grote zeeschepen geen optie waren. Je kon Groninger coasters aantreffen in Preston, Keulen, Parijs, maar net zo goed ook te Oslo, Lubeck of Sneek.

De coaster was zeeschip en binnenschip tegelijk. Anders dan elders in Nederland hadden we hier te maken met een ten plattelande gevestigde zeevaart.

De schipper-eigenaar koos immers als plaats van registratie gewoonlijk het dorp, waar zijn gezin woonde (plus hijzelf, op gezette tijden).

Zo kon het gebeuren dat het schippersdorp Gasselternijveen in 1912 de vierde zeehaven van Nederland was, wat aantal zeeschepen betreft tenminste (32 stuks!).

En dan te weten dat geen coaster ooit zou afmeren in het dorp. Geen schipper zou de scheepsrump door de brugopeningen geperst kunnen krijgen.

Anda meets Anda

Goede kennis Anda Eeftingh vertelde me hoe het toeging in een gezin, met een vader, als kapitein-eigenaar van een coaster. Vader Lucas Eeftingh was als jongen van 15 destijds als lichtmatroos aangemonsterd op het kustvaartuig van zijn vader en steeg in de loop der jaren in rang tot kapitein.

'Bie Delfziel in '55 kocht Pa zich ein Grönneger Pot (= coaster). Het schip was 20 jaar oud. Pa was 36 en hij betaalde fl. 187.000,00. Ik was kort daarvoor geboren, *dus* doopte hij zijn schip: 'ANDA'. Hij was toen al zeven jaar getrouwd met mijn moeder, die ook uit een schippers-familie kwam.'

Ze woonden als gezin op het schip, totdat Anda's oudere broer Nico naar school moest. Moeder monsterde af als kok/lichtmatroos en betrok met de kinderen een huis in Gasselternijveen. 'Alleen opvoedende' ouders waren in dorpen, rijk aan schippersfamilies, geen uitzondering.

MS Anda met houtlading. Masten gestreken i.v.m. vaste bruggen.

'Pa voer als wilde-vaart-schipper op Noordwest Europa en havens in de

Als een coaster overhellend over bak- of stuurboord vanaf het Eemskanaal de Oosterhaven binnenkwam, dan wist je: 't Is een houtschip; de lading eenzijdig doordrenkt van overkomend water.

Oostzee. Hij verscheepte veel Nederlandse dakpannen naar havens langs de Stavanger fjord. Meestal had hij als retourvracht hout en vismeel.

Vanwege de dakpannen noemde men hem in Noorwegen Loeks Tagstein (Lucas Dakpan). De meeste dakpannen haalde hij van steenbakkerijen langs Maas en Waal. In totaal verscheepte hij met de Anda ongeveer 8 miljoen stuks. Dat was zowat een vijfde van alle vrachten.

Thuishkomst

'Als pa thuiskwam dan sloeg de geur van diesel, smeerolie, touw en uitlaatgas je al bij de voordeur tegemoet.

De wasmachine ging overuren draaien en onze oren gingen in de luistermodus. Dan kwamen de verhalen. Over ijs loskappen van de kabels, van nood deklust over boord kieperen, smakken water over de luiken, het foksel in meters hoge golven schuim zien wegzakken'.

De gereformeerde godsdienst van thuis speelde geen grote rol aan boord, maar Anda was in schoolvakanties wel eens wezen meevaren.

In zwaar weer had zij Pa met voltallige bemanning (3 á 4 man) wel met pet af op de knie zien gaan voor het gebed.

Als vader Lucas thuis was, bemoeide hij zich niet met de gang van zaken thuis. 'Alles mocht van hem. Mijn moeder moest de teugels maar weer eens aantrekken als hij weg was.'

Eeftingh verkocht de Anda noodgedwongen in 1972. Het schip voer af naar Helsinki. In de zestiger jaren bleek de tijd van de Groninger coaster voorbij. Wegtransport bleek baanbrekend.

Aan het Winschoterdiep verdwenen in rap tempo de werven. De krappe breedte van bruggen en sluizen had te lang de omvang van scheepsrump beperkt.

Een verbreding en reconstructie met omlegging naar de nieuwe handelshavens na 1960, kwam te laat. Het Oude Winschoterdiep werd een backwater.

De bij de Bontebrug vastgelopen "MS Binnenhaven" was inmiddels met twee sleepboten losgetrokken richting Niestern in Delfzijl. Daar werden altijd al coasters, die wat onzacht bij de dwarshellingen averij hadden opgelopen, uitgedeukt.

De Anda keerde trouwens weer terug. In 2000 had een fan haar uit Helsinki terug gehaald, gerestaureerd en omgetoverd tot partyship. Soms vertoont zij zich in oude glorie aan de kades van de Groninger binnenstad.

Bestevaer

Colofon

Gedurende de wintermaanden verschijnt Het Nieuwsblad van de Oosterhaven elke 3 weken op maandag. Christa verstuurt namens de redactie de krant per e-mail maar is niet verantwoordelijk voor de inhoud.

De volgende en gelijk de laatste editie deze winterperiode verschijnt op: **7 april 2025**

Inzendingen voor de laatste editie graag voor: **5 april** via syzeezwaluw@gmail.com of via de Havenapp; Zeezwaluw Ineke of wandel even langs op steiger A.